Leo Nucci sau cântul verdian absolut

(Costin Popa – 12 octombrie 2008)

Opera de Stat din Viena a programat recent o serie de spectacole cu **Simon Boccanegra**, în care vedeta incontestabilă a fost marele bariton Leo Nucci, artist aclamat mondial ca unul din interpreții deja legendari ai muzicii lui Giuseppe Verdi. La o vârstă la care mulți cântăreți au abandonat scena, 66 de ani, italianul afișează o prospețime vocală uluitoare atașată unei viziuni de mare profunzime asupra personajului titular, unul din cele mai complexe din literatura maestrului de la Busseto.

Glasul poartă pecetea culorii generos dăruite, cu armonice bogate și se dezvoltă omogen în totala dimensiune a ambitusului. Amplu ca sonoritate, fără urmă de vibrato excesiv, modelat cu simțire de la exploziile din marea scenă din sala de consiliu (**Plebe! Patrizi! Popolo dalla feroce storia**), de la teribilul strigăt **E tu ripeti il giuro!** adresat trădătorului Paolo și până la moliciunile din scenele cu Amelia sau în momentele de singurătate, acest glas de autentică patină verdiană redă legato-ul tipic al desenelor largi, pe care le punctează cu accente subliniind detaliile emoționale, cifrul cuvintelor.

La vârsta unei senectuți afișate doar de... documentele de identitate, Nucci a ajuns la o înțelegere rafinată și profundă a adâncimilor mentale ale eroului și construiește profilul său meditând filosofic la tragicul destin al corsarului ajuns doge. Esențele sunt pătrunse în totalitatea lor. Există un puternic umanism care traversează opusul și celebrul bariton îl degajă cu putere. Alături de suveranitate, maiestuozitate, demnitate, iubire, visare. Poate momentul cel mai sublim, mai concludent pentru creația sa, este secvența când soarbe din cupa în care Paolo i-a strecurat otrava... **Perfin l'acqua del fonte è amara al labbro dell'uom che regna**, „Chiar și apa fântânii e amară pe buzele celui ce domnește–... rostire înveșmântată în Andante con dolore, printr-o frază lungă, murmurată pe o singură respirație ca un corolar al vieții. Covârșit de dragostea pentru fiica regăsită, de datoria de mediator între rivalități politice și lupte fratricide, Nucci joacă interiorizat și subtil, cu mișcări puține și deplasări reduse în scenă. Poate fi acuzat de economie de mijloace dar nu, exclus, totul este subsumat trăirilor intense ce trebuie percepute și pătrunse ca o rugă. Chiar cunoscutele sale portamente, câteodată nedorite în atacurile de sunet sau în frază, par a se integra acum mai firesc, grație expresiei și concepției rolului. Leo Nucci, mare cântăreț, mare artist.

Maria Boccanegra (Amelia Grimaldi) a fost frumoasa și scenica Roxana Briban, cu cânt cultivat și legato impecabil, cu pianissime serafice. Câteva asprimi se mai strecoară pe alocuri, în vocalizele (**Pace!**) din scena consiliului dogal dar, judecând după prestații anterioare, cred că soprana este pe doritul drum al omogenizării emisiei vocale pe ambitus. Duetele cu Gabriele sau cu Boccanegra au stat mărturie.

Impunătorul, prin prezență și glas, Giacomo Prestia a conferit personajului Jacopo Fiesco un corect parcurs emoțional. Genului de bas cantabil revelat în aria **Il lacerato spirito** i-a adus violența și percutanța în duetul cu Simon, ca și comentariul plin de substanță în finalul operei.

Într-o bună formă l-am regăsit pe Mario Malagnini, tenor cu voce frumoasă, tipic verdiană, care l-a servit pe țesătura partiturii lui Gabriele Adorno. Cu concentrare de sunet și optimă proiecție în sală, cunoscuta arie **Sento avvampar nell'anima... Cielo pietoso, rendila** l-a găsit pe italian în momentul de vârf al serii dar l-a și obosit, întrucât după aceea s-a refugiat în sonorități nazale.

Alte roluri au fost interpretate de Eijiro Kai (Paolo), Dan Paul Dumitrescu (Pietro), Donna Ellen (Camerista Ameliei), de proaspătul bursier al ziarului **Kurier** și solist al ansamblului teatrului de pe Ring, Florin Ormenișan (Un căpitan).

La pupitru, a condus nemilos și plat canadianul Yves Abel, nu întotdeauna atent la nuanțe. Urmăresc întotdeauna minunata încheiere instrumentală a ariei lui Fiesco dar rareori regăsesc tonul durerii și expresia funebră. Nici acum n-am avut noroc.

Producția vieneză datează din anul 2000 și provine dintr-un spectacol al Festivalului salzburghez de Paști. Este semnată de regizorul Peter Stein (decoruri minime – Stefan Mayer, costume simple – Moidele Bickel), o viziune domoală ce lasă soliștilor libertate de acțiune, în joc și cânt.

Simon Boccanegra la Opera de Stat din Viena a stat, la cea de-a 40-a reprezentare în mizanscena lui Stein, indubitabil, sub semnul lui Leo Nucci.